

idag har meddeelt, at der er god Grund til at antage, at Frivilligheden vil gjøre sig gjældende, og navnlig har udtalt, hvorledes den ene Part med stor Beredvillighed har imødekommet det fra Ministerens Side udtalte Ønske om, at Sagen maatte blive ordnet i Mindelighed, saa forekommer det mig, at det vilde være mindre heldigt, om Lovgivningsmagten paa dette Stadium af Sagen vilde komme denne Imødekommen imøde ved at gaae videre frem med Uarbejdelsen af et Lovforslag, der i sin Tilblivelse egentlig og nærmest maatte betragtes som et Damoflessværd, der skulde hænge over Hovedet paa den ene af de paagjældende Parter. Efter det Standpunkt, hvorpaa Forhandlingerne i Dieblisset kunne betragtes at staae, bliver der formeentlig ikke videre Spørgsmaal om Enkeltheberne i Forslaget; men idet den ærede Forslagsstiller, som iøvrigt har indbragt det Lovforslag uforandret, hvorom Udvalget i forrige Sessjon enedes, dog deri har optaget de enkelte Forandringer, som Mindretallet, hvortil han hørte, holdt paa, paaligger der mig en Slags Forpligtelse til ogsaa at gjøre gjældende de Synspunkter, der bevægede Fleertallet til i saa Henseende ikke at slutte sig til Mindretallet. Jeg skal iøvrigt i denne Henseende fatte mig kort, fordi de to Punkter, hvorom det dreier sig, allerede ere omhandlede af den høitæredede Minister. Det ene Punkt er det Spørgsmaal, der kommer frem i § 1, og i Forbindelse dermed ogsaa i § 6, om Loven skulde gives Anvendelse paa alle Jordbrug eller kun paa Gaardbrug. Det i den tidligere Sessjon nedsatte Udvalgs Fleertal holdt paa, at Loven burde indskrænkes til Gaardbrug, og det gjorde Fleertallet ikke blot af den af den ærede Minister idag anførte Grund, nemlig at de samme Betragtninger ikke gjøre sig gjældende til Fordeel for at fremkalde Afløsning med Hensyn til Huse som med Hensyn til Gaarde, men man gjorde det ogsaa, fordi man ikke fandt at kunne med Retfærdighed begrunde en Lov af et Indhold som det foreslaaede med Hensyn til Andre end Gaardbrugere. Det vil nemlig sees, at Grundtanken i Lovforslaget er den, at der i de paagjældende Forhold finder et Slags Sameie Sted mellem Eieren af Bygningerne tilligemed Grunden og Have m. v.

og Eieren af Markjorberne, og paa Grundlag af dette Slags Sameie meente man at kunne forsvare at bygge en Forpligtelse til under visse Forudsætninger at lade en Afløsning finde Sted, forsaavidt i Analogi med de almindelige gjældende Retregler om Opløsning af Sameie. Men naar der skulde være Tale om et Slags Sameie i dette Forhold, saa skulde det være af den Grund, at om ogsaa Bygningerne med Grund paa den ene Side og Markjorberne paa den anden Side have særskilte Eiere, saa maa dog efter Lovgivningens almindelige Bestemmelser Bygningerne paa en Maade betragtes som henhørende til ligemed Jorberne til eet Eiendoms-Komplex, nemlig forsaavidt det er en Bestemmelse i Lovgivningen, at der hører Bygninger til en Fæstegaard; lignende Bestemmelser findes imidlertid ikke med Hensyn til Huseslubber, saa at det vilde være vanstelig for ikke at sige umuligt at kunne gjøre Reglerne om Sameie gjældende med Hensyn til Huse paa samme Maade, som man har troet at kunne gjøre det med Hensyn til Gaarde. — Det andet Punkt, der ligeledes blev omtalt af den høitæredede Minister, angaaer § 5. I Fleertallets Forslag i Beretningen i forrige Sessjon var det foreslaaet, at Balget under de omhandlede Omstændigheder først skulde tilkomme den, som ikke havde sat Sagen i Bevægelse, og det vil let sees, hvad der bevægede Udvalgets Fleertal til dette Forslag. Tanken var nemlig den, at man vilde stille Parterne fuldstændig lige og frit; det skulde ikke hebde sig, at den lovgivende Magt, naar den traadte ind med tvingende Foranstaltninger paa et privatretligt Omraade, stillede sig partisk paa den ene Parts Side imod den anden, men begge Parter skulde have lige Ret; naar Sameieforholdet — saaledes meente man at kunne betragte det — af Hensyn til det Heles Vel paabødes at kunne fordres opløst, eller naar enhver især af Parterne skulde have Ret til at forlange Forholdet opløst imod den Andens Ønske, saa burde Parterne stilles eens. Skulde der være gjort nogen Forskjel mellem dem, da maatte de almindelige Retregler, og navnlig de Lovbestemmelser, man tildeels har havt for Die — jeg nævner D. L. 5—3—24 og 25 endog nærmest have ledet til,